

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne

2016. aasta aruanne

Majandusaasta algus:	1. jaanuar 2016. a
Majandusaasta lõpp:	31. detsember 2016. a
Registrikood:	80208476
Aadress:	Wismari 32 10136, Tallinn Eesti Vabariik
Telefon:	+372 6 600 780
Faks:	+372 6 600 780
E-mail:	eoc@eoc.ee

SISUKORD

KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	5
KONSOLIDEERITUD TULUDE JA KULUDE ARUANNE	5
KONSOLIDEERITUD BILANSS	6
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	7
KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	8
LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	9
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	9
Lisa 2. Annetused ja toetused	14
Lisa 3. Tulu ettevõtlusest	14
Lisa 4. Muud äritulud	14
Lisa 5. Kaubad ja teenused	15
Lisa 6. Mitmesugused tegevuskulud	15
Lisa 7. Tööjõukulud	16
Lisa 8. Finantstulud ja -kulud	16
Lisa 9. Nõuded ja ettemaksed	17
Lisa 10. Varud	17
Lisa 11. Investeeringud aktsiasse, muudesse väärtpaberitesse ja tuletisinstrumentidesse	17
Lisa 12. Kinnisvarainvesteeringud	18
Lisa 13. Materiaalne põhivara	19
Lisa 14. Laenukohustused	20
Lisa 15. Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 16. Sihtfinantseerimine	21
Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega	22
Lisa 18. Emaettevõtte konsolideerimata tulude ja kulude aruanne	23
Lisa 19. Emaettevõtte konsolideerimata bilanss	24
Lisa 20. Emaettevõtte konsolideerimata rahavoo aruanne	25
Lisa 21. Emaettevõtte konsolideerimata netovara muutuste aruanne	26
SÕLTUMATU AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS	27
JUHATUSE LIIKMETE ALLKIRJAD 2016 MAJANDUSAASTA ARUANDELE	29
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE	
KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)	30

Sissejuhatus

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (edaspidi EAÕK) on autonoomne kirik, mis vastavalt 07.07.1923 a. patriarhlikule ja sinodaalsele tomossele on kanoonilises ühenduses Oikumeenilise Patriarhaadiga ning selle kaudu kiriklikus osaduses kõigi maailma Õigeusu Kirikutega. Kirikupeaks on Tallinna ja kogu Eesti kõrge stipühitsetud metropoliit Stefanus.

EAÕK eesmärk on aidata oma liikmetel osa saada Kristuse toodud lunastusest ja kasvada õigeusu õpetuses, elavas usus, kindlas lootuses, ja kristlikus armastuses jumalateenistuste, salasuste, jumalasõna kuulutamise, usulise haridus- ja valgustustöö ning heategevuse kaudu. EAÕK õpetuse ja eesmärgipärase tegevuse alused on Pühakiri (Vana ja Uus Testament), Püha Pärinus, Õigeusu Kiriku põhiõpetused (dogmad), pühade apostlite ning Õigeusu Kiriku üleilmsete ja kohalike kirikukogude ja kirikuistade seadused (kaanonid).

Kanoonilisjuriidiline korraldus

EAÕK on eraõiguslik juriidiline isik. EAÕK kui juriidilise isiku moodustavad kõik tema kogudused ja kloostrid. EAÕK organid on metropoliit (EAÕK esivaimulik ja eestseisja), Püha Sinod (piiskoppide kogu – EAÕK kõrgeim kiriklikkanooniline organ, millesse kuuluvad esimehena EAÕK metropoliit ja liikmetena kõik EAÕK tegevpiiskopid oma ametiaja vältel), täiskogu, kirikuvalitsus (EAÕK kui eraõigusliku juriidilise isiku juhatus), kirikukohtud ja revisjonikomisjon.

Kanooniliselt on EAÕK korraldatud kolme piiskopkonnana – Tallinna peapiiskopkond, Tartu piiskopkond, Pärnu ja Saare piiskopkond. Aastal 2016 olid Tallinna peapiiskopkonnas tegevad 31 kirikut ja 20 juriidiliselt registreeritud kogudust ning 3 abikogudust; Tartu piiskopkonnas olid tegevad 28 kirikut ja 14 juriidiliselt registreeritud kogudust ning 3 abikogudust; Pärnu ja Saare piiskopkonnas olid tegevad 28 kirikut, 25 juriidiliselt registreeritud kogudust, 1 abikogudus ja 1 skiiita.

Kirikukalender

Paasapüha ja sellega seotud liikuvaid pühi peab EAÕK üheskoos Püha Kogumaapealse Õigeusu Kirikuga nn *vana kalendri* järgi; liikumatuid kirikupühi peetakse kooskõlas Oikumeenilise Patriarhaadi ja enamiku maailma Õigeusu Kirikutega reformeeritud juuliusse ehk nn *uue kalendri* järgi; nendes EAÕK kogudustes, kus on pastoraalsetel kaalutlustel vajalik teatud liikumatute pühade tähistamine ka nn *vana kalendri* järgi, on see võimalik vastavalt kohaliku piiskopi õnnistusele ja juhistele.

Õigeusu Kiriku Püha ja Suur Kirikukogu

Nelipühinädalal 17-25.06.2016 toimus Kreeta Õigeusu Akadeemias Õigeusu Kiriku Suur ja Püha Kirikukogu Tema Pühaduse Konstantinoopoli peapiiskopi ja Oikumeenilise patriarhi Bartolomeuse juhtimisel, kus olid arutlusel kuus teemat: Õigeusu Kiriku suhted muu kristliku maailmaga; autonoomia ja selle väljakuulutamine; õigeusu diasporaa; paastumise tähtsus ja selle järgimine tänapäeval; abielusalasus ja selle kitsaskohad; Õigeusu Kiriku missioon tänapäeva maailmas.

Oikumeenilise Patriarhaadi delegatsiooni koosseisus võttis Pühast ja Suurest Kirikukogust osa autonoomse EAÕK esikarjane Tallinna ja kogu Eesti kõrge stipühitsetud metropoliit Stefanus ning Oikumeenilise Patriarhaadi delegatsiooni erinõustajana Püha Platoni Seminari dekaan Kristuselinna pühitsetud piiskop Makarios (Griniezakis).

Kiriklik sinodaalne tegevus

Eesti Kiriku Püha Sinodi töö aastal 2016 kulges regulaarselt, tõhusalt ja vennalikus armastuse vaimus, hõlmates üldkirikliku tegevuse koordineerimise, infovahetuse piiskopkondades toimuvast ning regulaarsed sinodaalsed liturgiad (2016 kokku kuus).

Kirjanduse väljaandmist korraldab Püha Sinodi kooskõlastamisel EAÕK kirjastus.

Noortetööd kogu EAÕK tasandil koordineerib Eesti Õigeusu Noorte Liit.

EAÕK vaimulikud on koostöös riigivõimudega tegevad kaplaniteenistuses kaitseväes ja vanglates.

Kirikuvalitsus tegutseb vastavalt EAÕK majandusarengu kavale, koostab EAÕK eelarve ja jälgib selle täitmist, samuti lahendab jooksvaid haldusküsimusi.

Püha Platoni seminar

Püha Platoni Seminaris Tallinnas toimub koostöös EELK Usuteaduse Instituudiga vaimulike, lauljate ning teiste koguduse- ja diakooniatöö tegijate väljaõpetamine ja täiendkoolitus bakalaureuseõppe ja magistriõppe tasemetel. Doktoriõppe tasemel on sõlmitud koostöölepe Tartu Ülikooliga õigeusu doktoriõppeks TÜ usuteaduskonnas. Seminaris on tegevad ka külalisõppejõud, nende hulgas korraliste õppejõududena arhim Grigorios Papathomas (Kreeka) ja arhim Jacques Khalil (Liibanon).

Vaimulikud

20.04.-22.04 toimus EAÕK vaimulike kolmepäevane koosolek ja koolitus Pootsi-Kõpus, teemaks Õigeusu Kiriku Püha ja Suur Kirikukogu materjalide tutvustamine, koolitajaks Kristuselinna p sk Makarios.

28.08 ülendas Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus vastavalt Tartu p sk Eelija esildisele Tartu piiskopkonna protodiakoniks diakon Svjatoslav (Stanislav) Gorobtšuk'i.

18.09 ülendas Tartu p sk Eelija ülempreestriks preester Tihhon (Tarmo) Tammes'e.

26.09 toimus EAÕK vaimulike koosolek Tallinna kirikukeskuses, teemaks Õigeusu Kiriku Püha ja Suur Kirikukogu, ettekandjateks Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus ja Kristuselinna p sk Makarios.

Suhted Õigeusu Kirikuga maailmas

Olulised, tihedad ja vaimulikult rikastavad on suhted Emakiriku, Oikumeenilise Patriarhaadiga. Esile saab tõsta tihedaid kontakte Edessa ja Pella metropoliaga Kreekas. Loomuldasa on sagedased kontaktid Soome Kirikuga, eriti Helsingi piiskopkonnaga – seda nii piiskoppide suhtlustasandil kui koguduste igapäevast koostööd puudutavas.

29.01-03.02 viibis Tartu p piiskop Eelija koos prst Miikael Raissar'i ja prst Vadim Rebase'ga TP Oikumeenilise patriarhi Bartholomeus'e kutsel Konstantinoopolis Fanaris. Kohtus TP Oikumeenilise patriarhiga.

08.-14.04 viibis Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus Kreekas külas Edessa ja Pella kp metrop Joelil.

05.05-09.05 viibis Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus koos arhidk Marius Raudsepp'aga p sk Petroniu Florea kutsel ning Tema Õndsuse Rumeenia patriarhi Danieli õnnistusel Rumeenias. Kohtus ka Cluji kp metrop Andre'ga.

20.-28.05 viibis Tartu p piiskop Eelija koos prst Vadim Rebase'ga Kreekas Athose Pühal Mäel, külastas Karakallou kloostrit, Pantokraatori kloostrit ja Vatopedi suurkloostrit.

19.-22.09 viibis Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus Soomes külas Helsingi kp metrop Ambrosiusel.

01.-07.10 viibis Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus Kreekas külas Kreeka Vabariigi Presidendil. Kohtus ka Tema Õndsuse, Ateena ja kogu Kreeka peapisk Hieronymosega.

28.10-11.11 viibis Tartu p piiskop Eelija Proussa kp metrop Elpidophorose kutsel patriarhaalses ja stavropigiaalses Püha Kolmainu kloostis Halkis. Käis ka Konstantinoopolis Fanaris ja kohtus TP Oikumeenilise patriarhiga.

02.12-10.12 osales Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus Euroopa Kirikute Konverentsi poolt korraldatud konverentsil Kopenhaagenis ettekandega immigratsiooni teemadel.

Oikumeenilised suhted

EAÕK osaleb liikmena Eesti Kirikute Nõukogu tegevuses.

EAÕK Püha Platoni Seminari ja EELK Usuteaduse Instituudi koostöös tegutseb EELK UI juures õigeusu õpetool.

06.-10.07 võõrustas Tallinna ja kogu Eesti kp metrop Stefanus Tallinnas Belgia kp metrop Athenagorase eesistumisel toimunud erinevate kristlike kirikute ning kogukondade munkade ja nunnade organisatsiooni E.I.I.R. 36.kokkusaamist.

1. ja 2. lisa, lk 16 ja 17

KONSOLIDEERITUD TULUDE JA KULUDE ARUANNE

Eurodes, aasta kohta

	Lisa	2016	2015
Annetused ja toetused	2	446 387	382 593
Tulu ettevõtlusest	3	517 377	382 875
Muud äritulud	4	859	4 882
TULUD KOKKU		964 623	770 350
Kaubad ja teenused	5	-30 317	-30 971
Mitmesugused tegevuskulud	6	-177 373	-180 741
Tööjõukulud	7	-193 379	-231 636
Põhivara kulum ja väärtuse langus	13	-84 379	-76 944
Muud kulud		0	-5
PÕHITEGEVUSE TULEM		479 175	250 053
Finantstulud ja -kulud	8	-18 284	-74 586
ARUANDEAASTA TULEM		460 891	175 467

KONSOLIDEERITUD BILANSS

Eurodes

AKTIVA	Lisa	31.12.2016	31.12.2015
Raha		344 936	260 101
Nõuded ja ettemaksed	9	2 336	3 572
Varud	10	32 633	36 135
KÄIBEVARA KOKKU		379 905	299 808
Pikaajalised finantsinvesteeringud	11	119 416	120 979
Kinnisvarainvesteeringud	12	2 831 337	2 820 000
Materiaalne põhivara	13	3 860 392	3 534 222
PÕHIVARA KOKKU		6 811 145	6 475 201
AKTIVA (VARAD) KOKKU		7 191 050	6 775 009
PASSIVA			
Laenukohustused	14	92 400	92 400
Võlad ja ettemaksed	15	99 891	78 476
Sihtfinantseerimine	16	67 586	15 362
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		259 877	186 238
Pikaajalised pangalaenud	14	741 605	834 005
Sihtfinantseerimine	16	0	26 089
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		741 605	860 094
KOHUSTUSED KOKKU		1 001 482	1 046 332
Eelmiste perioodide akumuliseerunud tulem		5 728 677	5 553 210
Aruandeperioodi tulem		460 891	175 467
NETOVARA KOKKU		6 189 568	5 728 677
PASSIVA			
(KOHUSTUSED JA NETOVARA) KOKKU		7 191 050	6 775 009

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

Eurodes

	<i>Lisa</i>	2016	2015
Ärikasum (-kahjum)		479 175	250 053
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum	13	84 379	76 944
Tulu sihtfinantseerimisest	16	-304 052	-269 963
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	09	1 237	-798
Varude muutus	10	3 502	2 839
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	15	21 415	-4 060
Kokku rahavood äritegevusest		285 656	55 015
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	13	-421 886	-313 296
Antud laenud		0	0
Antud laenude tagasimaksed	9	0	865
Saadud intressid	8	27	30
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-421 859	-312 401
Laekunud sihtfinantseerimisest	16	330 187	232 898
Saadud laenud		0	177 900
Laenude tagasimaksed	14	-92 400	-141 577
Makstud intressid	8	-16 670	-22 809
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		221 117	246 412
RAHAVOOD KOKKU		84 914	-10 974
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		260 101	271 269
Raha ja raha ekvivalentide muutus		84 914	-10 974
Valuutakursside muutuste mõju		-79	-194
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		344 936	260 101

KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

Eurodes

		Akumuleerunud tulem	Kokku
Saldo	31.12.2014	5 553 210	5 553 210
Aruandeperioodi tulem		175 467	175 467
Saldo	31.12.2015	5 728 677	5 728 677
Aruandeperioodi tulem		460 891	460 891
Saldo	31.12.2016	6 189 568	6 189 568

LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (edaspidi ka "emaettevõtte") ning tema tütarettevõtete OÜ EAÕK Varahaldus ja OÜ EOC Energy konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse meetodit, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti (näiteks kajastatakse õiglasel väärtuses teatud finantsinvesteeringuid, kinnisvarainvesteeringuid ja bioloogilisi varasid).

Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eurodes.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

A. Konsolideerimine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku ning selle tütarettevõtete finantsnäitajaid konsolideerituna ridarealt. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates kuupäevast, mil vastavalt valitsev mõju või ühine kontroll on kontsernile üle läinud ning nende konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontsernil valitsevat mõju või ühist kontrolli enam ei ole.

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte kasutab oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Konsolideerimise eesmärgil on tütar- ja ühisettevõtete aruandeid vajadusel muudetud selliselt, et need vastaksid emaettevõtte poolt kasutatavatele arvestuspõhimõtetele. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

B. Investeering tütarettevõtetesse emaettevõtte konsolideerimata bilansis

Emaettevõtte konsolideerimata bilansis on investeering tütarettevõtetesse kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega. Investeeringu bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse investeering alla kuni kaetava väärtuseni (kõrgem kahest: kasutusväärtus ja õiglane väärtus miinus müügikulutused). Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi finantskuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna.

C. Välisvaluutas fikseeritud tehingud

Emaettevõtte arvestusvaluutaks on EUR, mis on ka kontserni konsolideeritud ja emaettevõtte konsolideerimata aruannete esitusvaluutaks. Kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakurside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega; muud välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud finantstuludes ja -kuludes.

D. Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Juhul, kui kontsernil on kauba müümise seoses ka müüdava kauba paigaldamise kohustus ja see moodustab olulise osa tehingu maksumusest, kajastatakse tulu pärast paigaldamisprotsessi lõpetamist. Erandina kajastatakse tulu kohe peale kauba ostjale üleandmist juhul, kui paigaldamine ei ole oma olemuselt keeruline ja töömahukas.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

E. Raha ekvivalendid

Raha ekvivalendina kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, kuni 3-kuulise tähtajaga deposiidid ning intressiturufondi osakud.

F. Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Õiglasest väärtuses kajastatavad finantsvarad

Õiglasest väärtuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval ümber hetke õiglasele väärtusele, millest ei ole maha arvatud võimalikke vara realiseerimisega kaasnevaid tehingukulutusi. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Euroopa Keskpanka ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud". Kasumid ja kahjumid õiglasest väärtuses kajastatavate finantsvarade realiseerimisel nagu ka intressid ja dividendid vastavate väärtpaberitelt kajastatakse kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud".

Nõuded ja lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud

Nõuded teiste osapoolte vastu, mida kontsern ei ole soetanud edasimüügiks, ja lunastustähtajani hoitavad finantsvarad kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus. Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "mitmesugused tegevuskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi. Nõudeid hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks, kui on muid sündmusi, mis viitavad sellele, et nõude kaetav väärtus on väiksem kui nõude bilansiline väärtus.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algselt kajastati.

Intressitulu nõuetelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Soetusmaksumuses kajastatavaid finantsvarasid tuleb hinnata alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui viimane on finantsvara bilansilisest maksumusest madalam. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast eeldatavasti tulevikus saadavad rahavood diskonteerituna turu keskmise tulusemääraga sarnaste finantsvarade suhtes. Finantsvara allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlust hiljem ei tühistata.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

G. Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude soetusmaksumuse kindlaksmääramisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "müüdnud toodangu kulu".

H. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on maa või hoone, mida hoitakse kas renditulu teenimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ning mida ei kasutata kontserni enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid. Kinnisvarainvesteeringu edasisel kajastamisel lähtutakse õiglase väärtuse meetodist, mis tähendab, et kinnisvarainvesteering hinnatakse igal bilansipäeval tema õiglasele väärtusele. Kinnisvarainvesteeringu hindamisel õiglasesse väärtusesse kasutatakse sõltumatute professionaalsete hindajate abi. Väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid / kahjumeid kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud" / "muud ärikulud".

Kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse bilansis ümber, kui selle kasutamise eesmärk on muutunud. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objektile selle varadegrupi arvestuspõhimõtteid, kuhu see objekt ümber klassifitseeriti. Juhul, kui eelnevalt kinnisvarainvesteeringuna kajastatud objekt klassifitseeritakse ümber kas varudeks või materiaalseks põhivaraks, siis loetakse selle objekti õiglast väärtust ümberklassifitseerimise kuupäeval vara uueks tuletatud soetusmaksumuseks.

Kinnisvaraobjekti, mida ehitatakse või arendatakse selleks, et seda tulevikus kasutada kinnisvarainvesteeringutena, kajastatakse juba ehitus- või arendustegevuse ajal (või juhendi esmakordsel rakendamisel) kinnisvarainvesteeringuna lähtudes ühest ülalkirjeldatud meetodist.

Kui eelnevalt varudena kajastatud kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse ümber kinnisvarainvesteeringuks, siis kajastatakse nii positiivne kui ka negatiivne vahe vara õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahel ümberklassifitseerimise kuupäeval kasumiaruandes real "muud äritulud" / "muud ärikulud".

I. Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 2 000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud põhivara kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

• Maa	0 %
• Ehitised ja rajatised	2 %
• Masinad ja seadmed	30 %
• Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	30 %
• Kunstiväärtused	0 %

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida kontsern saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglane väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel kontserniväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande samal real: "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus".

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui kontsern ei eelda selle vara kasutamist või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiootel põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real käibevara rühmas. Müügiootel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

J. Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustise eluea jooksul.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud".

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

K. Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui kontsernil lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest,

kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on emaettevõtte juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustustena raamatupidamise aastaaruande lisades.

L. Ettevõtte tulu maksustamine

Emaettevõtte

Emaettevõtte on mittetulundusühing, mis ei jaga kasumit ning seega tema tulu maksustamisele ei kuulu.

Eestis registreeritud tütarettevõtted

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Alates 1. jaanuarist 2016. a on maksumääraks 20/80 netodividendidelt. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

M. Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara soetusmaksumuses või miinimumrendimaksete nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditavaid varasid amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest tavalistest amortiseerimispõhimõtetest. Kui ei ole piisavalt kindel, et rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse, siis amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi tingimustel müüdnud vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksed jagatakse finantskuluks / -tuluks ja rendikohustuse / -nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

N. Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses ning varade soetamise finantseerimiseks saadud summa kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "annetused ja toetused". Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "annetused ja toetused".

Lisa 2. Annetused ja toetused
Eurodes

	2016	2015
Annetused ja toetused		
Mittesihotstarbelised annetused ja toetused		
Koguduste eraldised	1 734	3 153
Annetused	5 445	7 191
Muud toetused	5 688	5 663
Muud kompensatsioonid	9 224	5 006
	22 091	21 013
 Sihotstarbelised annetused ja toetused		
Valitsuse sihtfinantseerimine	304 052	269 963
Muud sihtotstarbelised toetused	120 244	69 186
Rootsi fond	0	22 431
Kokku sihtotstarbelised annetused ja toetused	424 296	361 580
 Kokku annetused ja toetused	446 387	382 593

Lisa 3. Tulu ettevõtlusest
Eurodes

	2016	2015
Tulu ettevõtlusest		
Tulu rendist	283 167	290 257
Tulu kaupade müügist	26 889	20 236
Muu müügitulu	207 321	72 382
 Kokku tulu ettevõtlusest	517 377	382 875

Kogu ettevõtlustulu on teenitud Eesti Vabariigis.

Lisa 4. Muud äritulud
Eurodes

	2016	2015
Muud äritulud		
Kasum muude teenuste edasimüügist	0	4 544
Muud tulud	859	338
 Kokku muud äritulud	859	4 882

Lisa 5. Kaubad ja teenused
Eurodes

	2016	2015
Kaubad ja teenused		
Sihtfinantseerimine	-18 910	-18 070
Müügiks ostetud kaubad	-6 937	-8 447
Müügiks ostetud teenused	-4 470	-4 454
Kokku kaubad ja teenused	-30 317	-30 971

Lisa 6. Mitmesugused tegevuskulud
Eurodes

	2016	2015
Mitmesugused tegevuskulud		
Koguduste kulud	-49 219	-51 752
Trükised	-2 375	-4 837
Energia	-8 235	-9 183
Bürookulud	-7 269	-8 100
Sõiduautode kulud	-17 141	-24 520
Raamatupidamise kulud	-11 760	-11 760
Lähetuskulud	-8 042	-14 254
Koolituskulud	-429	0
Konsultatsioonid	-15 600	-15 600
Kinnisvara halduskulud	-26 107	-14 071
Majapidamiskulud	-2 597	-2 197
Riiklikud ja kohalikud maksud	-5 172	-4 210
Juriidilised kulud	-9403	-2 436
Muud	-14 024	-17 821
Kokku tegevuskulud	-177 373	-180 741

Lisa 7. Tööjõukulud

Eurodes

	2016	2015
Tööjõukulud		
Palgakulu	-145 491	-173 580
Sotsiaalmaksud	-47 888	-58 056
Kokku tööjõukulud	-193 379	-231 636
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	15	21

Lisa 8. Finantstulud ja -kulud

Eurodes

	2016	2015
Finantstulud ja -kulud		
Finantstulud ja -kulud muudelt finantsinvesteeringutelt	-1 563	-51 613
Intressitulu	27	30
Intressikulu laenuidelt	-16 548	-22 663
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	0	0
Muud finantstulud ja -kulud	-200	-340
Kokku finantstulud ja -kulud	-18 284	-74 586

Lisa 9. Nõuded ja ettemaksed
 Eurodes

	31.12.2016	31.12.2015
Nõuded ostjate vastu		
Ostjate tasumata summad	2 211	3 472
Muud lühiajalised nõuded		
Muud viitlaekumised	0	0
Muud nõuded	125	100
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	0	0
Nõuded ja ettemaksed kokku	2 336	3 572

Lisa 10. Varud
 Eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2016	31.12.2015
Müügiks ostetud kaubad	32 633	36 135
Varud kokku	32 633	36 135

Lisa 11. Investeeringud aktsiatesse, muudesse väärtpaberitesse ja tuletisinstrumentidesse
 Eurodes, seisuga 31. detsember

Pikaajalised investeeringud aktsiatesse ja muudesse väärtpaberitesse.

	Fondiosakud	Kokku
31.12.2014	172 592	172 592
Tagasi makstud	0	0
Kasum müügist / ümberhindlusest	-51 613	-51 613
31.12.2015	120 979	120 979
Tagasi makstud	0	0
Kahjum müügist / ümberhindlusest	-1 563	-1 563
31.12.2016	119 416	119 416

Pikaajalise finantsinvesteeringu all kajastub Ukraina kinnisvarafondi (CUREF) investeeringuportfelli väärtus.

Lisa 12. Kinnisvarainvesteeringud
Eurodes

	2016	2015
Tulu kinnisvarainvesteeringult	248 400	248 362
Halduskulud kinnisvarale	-4 470	-4 454
Netotulu kinnisvara rentimisest	243 930	243 908
Saldo 31.12.2015		2 820 000
Kasumid/ kahjumid ümberhindlusest		0
Saldo 31.12.2016		2 820 000
Parendused		11 337
Kasumid/ kahjumid ümberhindlusest		0
Saldo perioodi lõpus		2 831 337

Kinnisvarainvesteeringud on panditud kontserni laenukohustuste tagatisena.
Danske Bank A/S Eesti filiaali kasuks on tütaretevõtja seadnud hüpoteegi summas
1 515 984 eurot.

Lisa 13. Materiaalne põhivara
Eurodes

	Maa ja ehitised	Arvutid	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2014	3 692 497	9 273	39 500	114 900	3 856 170
Soetamine	313 296	0	0	0	313 296
Müük ja mahakandmine	0	-654	0	0	-654
Soetusmaksumus 31.12.2015	4 005 793	8 619	39 500	114 900	4 168 812
Soetamine	398 249	0	0	12 300	410 549
Müük ja mahakandmine	0	-6 227	0	0	-6 227
Soetusmaksumus 31.12.2016	4 404 042	2 392	39 500	127 200	4 573 134
Akumuleeritud kulum 31.12.2014	-525 925	-8 326	-16 458	-7 591	-558 300
Arvestatud kulum	-73 295	-598	-1 975	-576	-76 944
Välja läinud põhivara kulum	0	654	0	0	654
Akumuleeritud kulum 31.12.2015	-599 720	-8 270	-18 433	-8 167	-634 590
Arvestatud kulum	-81 622	-349	-1 975	-433	-84 379
Välja läinud põhivara kulum	0	6 227	0	0	6 227
Akumuleeritud kulum 31.12.2016	-681 342	-2 392	-20 408	-8 600	-712 742
Jääkmaksumus 31.12.2014	3 166 572	947	23 042	107 309	3 297 870
Jääkmaksumus 31.12.2015	3 406 073	349	21 067	106 733	3 534 222
Jääkmaksumus 31.12.2016	3 722 700	0	19 092	118 600	3 860 392

Lisa 14. Laenukohustused

Eurodes

	Saldo 31.12.2015	Tagasi maksta	
		12 kuud jooksul	üle 1 aasta
Pangalaenud	926 405	92 400	834 005
	926 405	92 400	834 005

	Saldo 31.12.2016	Tagasi maksta	
		12 kuud jooksul	üle 1 aasta
Pangalaenud	834 005	92 400	741 605
	834 005	92 400	741 605

Laenude intress on 1,9%

Laenude tagatiseks on hüpoteegid.

Emaühingu hüpoteekide summa on 426 770 eurot, tagatiseks oleva kinnistu bilansiline maksumus on 2 831 337 eurot.

Lisa 15. Võlad ja ettemaksed

Eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2016	31.12.2015
Võlad tarnijatele	16 773	4 491
Võlad töövõtjatele	9 288	11 342
Maksuvõlad	10 699	13 228
Muud viitvõlad	3 147	2 393
Intressivõlad	13 491	14 979
Saadud ettemaksed	46 493	32 043
Võlad ja ettemaksed kokku	99 891	78 476

Maksuvõlad

Käibemaks	4 098	4 523
Kinnipeetud tulumaks	2 039	2 708
Sotsiaalmaks	4 116	5 372
Töötuskindlustusmaksed	270	361
Erijuhtude tulumaks	14	17
Pensionikindlustus	162	247

Maksuvõlad kokku	10 699	13 228
-------------------------	---------------	---------------

Lisa 16. Sihtfinantseerimine**BRUTOMEETOD**

	31.12.2014	Saadud	Tulu / Kulum	31.12.2015
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	29 995	245 499	-269 963	5 531
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Erinevad	0	79 016	-69 185	9 831
Rootsi koguduse fond	48 521	0	-22 432	26 089

KOKKU				
SIHTFINANTSEERIMINE	78 516	324 515	-361 580	41 451

	31.12.2015	Saadud	Tulu / Kulum	31.12.2016
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	5 531	317 000	-304 052	18 479
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Erinevad	9 831	159 519	-120 243	49 107
Rootsi koguduse fond	26 089	0	-26 089	0

KOKKU				
SIHTFINANTSEERIMINE	41 451	476 519	-450 384	67 586

Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega
Eurodes

Kontserni omavahelised tehingud on elimineeritud.

Tütarettevõtjaks on OÜ EAÕK Varahaldus ja EOC Energy OÜ. Osalus mõlema tütarettevõtte puhul on 100%, tütarettevõtjate asukohamaa on Eesti.

Juhtkonna tasud

Kontserni ettevõtete juhatuse ja nõukogu liikmed ning teised kontserni juhtkonda kuuluvad töötajad said aruandeaastal tasu (palk, preemia ja muud hüvitised) kogusummas 66 615 eurot.

	2016	2015
Annetused ja toetused	446 387	382 593
Tulu ettevõtlusest	264 428	125 683
Muud äritulud	410	328
TULUD KOKKU	711 225	508 604
Kaubad ja teenused	-25 846	-23 387
Mitmesugused tegevuskulud	-153 472	-155 801
Tööjõukulud	-193 379	-231 636
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-82 056	-74 371
Muud kulud	0	-5
PÕHITEGEVUSE TULEM	256 472	23 404
Finantstulud ja -kulud	61 990	58 629
ARUANDEAASTA TULEM	318 462	82 033

Lisa 19. Emaettevõtte konsolideerimata bilanss
Eurodes

AKTIVA	31.12.2016	31.12.2015
Raha	165 910	107 725
Nõuded ja ettemaksed	124 409	72 950
Varud	32 633	36 135
KÄIBEVARA KOKKU	322 952	216 810
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 166 555	1 253 252
Materiaalne põhivara	3 841 299	3 512 806
PÕHIVARA KOKKU	5 007 854	4 766 058
AKTIVA (VARAD) KOKKU	5 330 806	4 982 868
PASSIVA	31.12.2016	31.12.2015
Laenukohustused	19 200	19 200
Võlad ja ettemaksed	80 989	58 448
Sihtfinantseerimine	67 586	15 362
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	167 775	93 010
Pikaajalised pangalaenud	98 505	117 705
Sihtfinantseerimine	0	26 089
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	98 505	143 794
KOHUSTUSED KOKKU	266 280	236 804
Eelmiste perioodide akumulatsioonid	4 746 064	4 664 031
Aruandeperioodi tulem	318 462	82 033
NETOVARA KOKKU	5 064 526	4 746 064
PASSIVA (KOHUSTUSED JA NETOVARA) KOKKU	5 330 806	4 982 868

Lisa 20. Emaettevõtte konsolideerimata rahavoo aruanne
Eurodes

	2016	2015
Ärikasum	256 472	23 404
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum	82 056	74 371
Tulu sihtfinantseerimisest	-304 052	-269 963
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-203	298
Varude muutus	3 502	-12 600
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	22 541	-4 760
Kokku rahavood äritegevusest	60 316	-189 250
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	-410 549	-313 296
Antud laenude tagasimaksed	35 441	67 434
Saadud intressid	65 254	62 753
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-309 854	-183 109
Laekunud sihtfinantseerimisest	330 187	232 898
Laenude tagasimaksed	-19 200	-19 200
Makstud intressid	-3 264	-4 124
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	307 723	209 574
RAHAVOOD KOKKU	58 185	-162 785
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	107 725	270 510
Raha ja raha ekvivalentide muutus	58 185	-162 785
Valuutakursside muutuste mõju	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	165 910	107 725

Lisa 21. Emaettevõtte konsolideerimata netovara muutuste aruanne
Eurodes

	Akumuleerunud tulem	Kokku
Saldo 31.12.2014	4 664 031	4 664 031
Aruandeperioodi tulem	82 033	82 033
Saldo 31.12.2015	4 746 064	4 746 064
Aruandeperioodi tulem	318 462	318 462
Saldo 31.12.2016	5 064 526	5 064 526

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital (äriseadustikus kehtestatud nõuetele vastavuse arvestamiseks) on seisuga 31. detsember järgmine:

	2016	2015
Emaettevõtte konsolideerimata netovara	5 064 526	4 746 064
Tütarettevõtete väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis (miinus)	-8 891	-8 891
Tütarettevõtte väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	1 133 933	991 504
Kokku	6 189 568	5 728 677

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik Täiskogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2016 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2016 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab *tegevusaruannet*, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsiipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Lya Pähnapuu

Vandeauditiitori number 399

Audius AB OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 101

*J Köhleri 5-3,
Viljandi*

17.03.2017.a.

Käesolevaga kinnitame MTÜ Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik 2016. a konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

Christakis Charalambides
(Metropoliit Stefanus)
juhatuse liige

15.03.2017

Ott (Eelija) Ojaperv
juhatuse liige

15.03.2017

Aleksander Hopjorski
juhatuse liige

15.03.2017

Kaupo (Andreas) Põld
juhatuse liige

15.03.2017

Margus (Miikael) Raissar
juhatuse liige

15.03.2017

Indrek Rand
juhatuse liige

15.03.2017

Enn Rand
juhatuse liige

15.03.2017

Martin Toon
juhatuse liige

15.03.2017

Viljo Vetik
juhatuse liige

15.03.2017

Kontserni emaettevõtte 2016 müügitulu jaguneb EMTAK koodide lõikes järgmiselt (eurodes):

Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus 68201	63 799
Enda kinnisvara ost ja müük 68101	173 740
Jaemüük muudes spetsialiseerimata kauplustes 47191	<u>26 889</u>
	<u>264 428</u>

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6600780
Faks	+372 6600781
E-posti aadress	eoc@eoc.ee
E-posti aadress	kantsler@eoc.ee